

**SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI ORGANIZATORA RODZINNEJ PIELCZY
ZASTĘPCZEJ W KONINIE ZA 2023 ROK, W TYM ROCZNE SPRAWOZDANIE
Z EFEKTÓW PRACY ORAZ PRZEDSTAWIENIE POTRZEB W ZAKRESIE
SYSTEMU PIELCZY ZASTĘPCZEJ NA ROK 2024**

Konin, marzec 2024 rok

Spis treści

WSTĘP.....	3
I. Charakterystyka rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych..	4
I.1. Rodziny zastępcze na terenie miasta Konina.....	4
I.2. Opieka i wychowanie dzieci pochodzących z Konina, nad którymi pieczę zastępczą sprawują rodziny zamieszkałe poza Koninem	5
I.3. Charakterystyka placówek opiekuńczo – wychowawczych, w których przebywały dzieci pochodzące z Konina	6
II. Zapewnienie rodzinom zastępczym z Konina profesjonalnego wsparcia przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej	7
II.1.Pomoc psychologiczna	10
II.2.Pomoc prawna	11
II.3.Współpraca ze szkołami i przedszkolami	12
II.4.Pomoc i wsparcie w sprawach urzędowych	12
II.5.Współpraca z sądami.....	12
II.6.Współpraca z organizacjami pozarządowymi	13
III. Rekrutacja i nabór kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej	13
IV. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej w środowisku lokalnym oraz mediach społecznościowych	15
IV.1. Kampania na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej	15
IV.2. Wydarzenia kulturalne z udziałem dzieci przebywających w pieczy zastępczej	16
IV.3. Promocja na Facebooku.....	17
V. Pomoc dla osób usamodzielnianych	18
VI. Udział w szkoleniach i konferencjach z zakresu pomocy dziecku i rodzinie	19
VII. Efekty pracy.....	20
VIII.Wydatki na pieczę zastępczą	21
IX. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej na 2024 rok	23
X. Spis tabel	26

WSTĘP

Na podstawie Zarządzenia Nr 82/2011 z dnia 15 grudnia 2011 r. Prezydenta Miasta Konina Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie w ramach zadań własnych powiatu, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej, realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w tym przedstawia coroczne sprawozdanie z efektów pracy (Dz. U. z 2024 r., poz. 177).

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie wykonuje zadania powiatu w zakresie pieczy zastępczej, między innymi poprzez:

1. Zapewnienie dzieciom pobytu w rodzinach zastępczych, rodzinnych domach dziecka oraz w placówkach opiekuńczo – wychowawczych.
2. Organizowanie wsparcia osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka oraz placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo – terapeutyczne poprzez wspieranie procesu usamodzielnienia.
3. Tworzenie warunków do powstawania i działania rodzin zastępczych, rodzinnych domów dziecka i rodzin pomocowych.
4. Kwalifikowanie osób do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka.
5. Organizowanie szkoleń dla kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczych, wydawanie zaświadczeń kwalifikacyjnych, potwierdzających ukończenie szkolenia oraz opinię o spełnianiu warunków i ocenę predyspozycji do sprawowania pieczy zastępczej.
6. Analizę danych dotyczących kandydatów na rodziców zastępczych lub kandydatów do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Zapewnienie badań psychologicznych i pedagogicznych kandydatom do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub prowadzenia rodzinnego domu dziecka oraz już istniejącym rodzinom zastępczym osobom prowadzącym rodzinny dom dziecka.
7. Organizowanie wsparcia dla rodzinnej pieczy zastępczej, w szczególności poprzez tworzenie warunków do powstawania grup wsparcia i specjalistycznego poradnictwa.
8. Kompletowanie dokumentacji związanej z przygotowaniem dziecka do umieszczenia w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka.
9. Przygotowanie dokumentacji dziecka z uregulowaną sytuacją prawną do umieszczenia go w rodzinie adopcyjnej.
10. Zapewnienie przyjętemu do rodziny zastępczej dziecku niezbędnych badań lekarskich.

11. Udzielanie świadczeń pieniężnych na dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych, w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, regionalnych placówkach opiekuńczo-terapeutycznych, interwencyjnych ośrodkach preadopcyjnych lub rodzinach pomocowych.
12. Przyznawanie pomocy osobom usamodzielnianym, opuszczającym rodziny zastępcze, rodzinne domy dziecka, placówki opiekuńczo-wychowawcze lub regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne, przede wszystkim na: kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie.
13. Dokonywanie okresowej oceny sytuacji dzieci przebywających w rodzinnej pieczy zastępczej.
14. Organizowanie pomocy dzieciom w przypadku, gdy rodzice zastępczy lub prowadzący rodzinny dom dziecka okresowo nie mogą sprawować opieki, w szczególności z powodów zdrowotnych, losowych czy zaplanowanego wypoczynku.

I. Charakterystyka rodzin zastępczych oraz placówek opiekuńczo - wychowawczych

I.1. Rodziny zastępcze na terenie miasta Konina

Miasto Konin zadania z obszaru pieczy zastępczej realizuje uwzględniając dobro dziecka i rodziny w warunkach rodzinnych, tj. w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych i rodzinnym domu dziecka. Rodziny zastępcze stanowią formę zbliżoną do środowiska naturalnego, w jakim powinno wychowywać się dziecko. Rolą systemu pieczy zastępczej jest zapewnienie dziecku bezpiecznego środowiska wychowawczego, respektującego jego prawa: prawo powrotu do rodziny biologicznej, utrzymywania osobistych kontaktów z rodzicami biologicznymi, stabilnego środowiska wychowawczego, kształcenia rozwoju uzdolnień oraz pomocy w przygotowaniu do samodzielnego życia.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do form rodzinnej pieczy zastępczej zalicza się:

- a) rodziny zastępcze spokrewnione z dzieckiem,
- b) rodziny zastępcze niezawodowe,
- c) rodziny zawodowe (niespokrewnione z dzieckiem), w tym:
  - o pełniące funkcję pogotowia rodzinnego,
  - o specjalistyczne,
- d) rodzinny dom dziecka (w tej rodzinnej formie pieczy zastępczej umieszczanych jest więcej niż troje dzieci, nie więcej niż ośmioro dzieci), tworzony jest w celu objęcia opieką liczego rodzeństwa.

Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, na ich wniosek, mogą być wspierane przez rodziny pomocowe (sprawują opiekę nad dzieckiem w przypadku czasowego niesprawowania opieki nad dzieckiem przez rodzinę zastępczą). Rodziny pomocowe tworzą funkcjonujące rodziny zastępcze zawodowe i niezawodowe, osoby które odbyły szkolenie dla rodzin zastępczych i zostały zakwalifikowane do pełnienia funkcji rodziny zastępczej lub rodziny przysposabiającej.

Tabela 1: Zestawienie typów rodzin, w których przebywały dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	71	96
Rodziny zastępcze niezawodowe	21	29
Rodziny zastępcze zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego	1	4
Rodziny zastępcze zawodowe	1	2
Rodzinny dom dziecka	2	18
Razem	96	149

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.

Od 1 lipca 2023 r. na terenie miasta Konina funkcjonują 2 rodzinne domy dziecka, jedna z osób prowadzących rodzinny dom dziecka do 30 czerwca 2023 r. pełniła funkcję zawodowej rodziny zastępczej. W okresie sprawozdawczym w rodzinach tworzących rodzinne domy dziecka przebywało łącznie 18 dzieci.

I.2. Opieka i wychowanie dzieci pochodzących z Konina, nad którymi pieczę zastępczą sprawują rodziny zamieszkałe poza Koninem

Dzieci z terenu Konina umieszczane są również w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych i zawodowych oraz rodzinnych domach dziecka na terenie innych powiatów.

W ramach zawartych porozumień między powiatami 65 dzieci pochodzących z Konina przebywało w rodzinach zastępczych: spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych, w tym specjalistycznych oraz rodzinnym domu dziecka na terenie innych powiatów.

Tabela 2: Zestawienie typów rodzin, w których przebywały dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych, w ramach zawartych porozumień między powiatami

Typ rodziny	Liczba rodzin	Liczba przebywających dzieci
Rodziny zastępcze spokrewnione	22	26
Rodziny zastępcze niezawodowe	19	27
Rodziny zastępcze zawodowe, w tym specjalistyczne	8	11
Rodzinny dom dziecka	1	1
Razem	50	65

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.

I.3. Charakterystyka placówek opiekuńczo - wychowawczych, w których przebywały dzieci pochodzące z Konina

Dzieci z rodzin niewydolnych wychowawczo przebywały także w instytucjonalnych placówkach opiekuńczo-wychowawczych następującego typu:

- a) Interwencyjno-socjalizacyjnego (Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Koninie)
  - przebywało 33 dzieci z terenu miasta Konina, natomiast spoza Konina - przebywało 2 dzieci oraz 1 dziecko obywatel Jemenu i 1 dziecko obywatel Syrii,
- b) socjalizacyjnego w Krasnymstawie, przebywało 1 dziecko z terenu Konina.

W placówkach opiekuńczo - wychowawczych typu rodzinnego - Rodzinnym Domu Dziecka w Janczewie - 1 dziecko.

Tabela 3: Zestawienie typów placówek instytucjonalnych i rodzinnych, w których przebywały dzieci z miasta Konina, pozbawione opieki rodziców biologicznych

Typ placówki	Liczba placówek	Liczba dzieci przebywających w placówce
Rodzinny Dom Dziecka w Janczewie	1	1
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Koninie	1	37
Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza typu Socjalizacyjnego w Krasnymstawie	1	1
Razem	3	39

Źródło: Opracowanie własne Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie.

Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza w Koninie, przy ul. Kurpińskiego 3, której działalność jest finansowana bezpośrednio z budżetu miasta, jest placówką opiekuńczo-wychowawczą z 7 miejscami interwencyjnymi i 7 miejscami socjalizacyjnymi, posiadającą łącznie 14 miejsc.

Placówka zapewniała dziecku, pozbawionemu częściowo lub całkowicie opieki rodziców, znajdującemu się w sytuacji kryzysowej całodobową opiekę, wsparcie, kształcenie dostosowane do jego wieku i możliwości rozwojowych do czasu powrotu do rodziny naturalnej, umieszczenia w rodzinie adopcyjnej albo jednej z form rodzinnej pieczy zastępczej lub innej placówce instytucjonalnej. Placówka jest przeznaczona dla dzieci powyżej 10 roku życia. Dzieci kierowane były do niej na podstawie postanowienia sądu. Placówka przyjmowała również dzieci i młodzież doprowadzoną przez policję, które samowolnie opuściły dom rodzinny lub z innych placówek opiekuńczych i zapewniała im opiekę do czasu odbioru przez rodziców lub opiekunów. Placówka zapewniała wychowankom możliwość kontaktów z rodzicami. W części interwencyjnej zgodę na kontakty z rodzicami i innymi krewnymi wydawał Sąd Rejonowy w Koninie, natomiast w części socjalizacyjnej Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej. W Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Koninie, w roku sprawozdawczym przebywało łącznie 37 wychowanków (z terenu miasta Konina 33 dzieci, 2 dzieci spoza Konina oraz 1 dziecko – obywatel Jemenu i 1 dziecko – obywatel Syrii).

Miesięczny koszt utrzymania dziecka w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Koninie w roku sprawozdawczym wynosił 9 050,00 zł miesięcznie, natomiast na rok 2024 prognozowany koszt wynosi 8 695,00 zł miesięcznie.

II. Zapewnienie rodzinom zastępczym z Konina profesjonalnego wsparcia przez organizatora rodzinnej pieczy zastępczej

Zarządzeniem Nr 5/2023 z dnia 6 marca 2023 r. Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie powołał Zespół ds. rodzinnej pieczy zastępczej, w skład którego wchodzi: starszy specjalista, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej, psycholog, radca prawny, specjalista pracy socjalnej i podinspektor.

Zarządzeniem Nr 6/2023 Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie z dnia 6 marca 2023 r. powołał Zespół do oceny rodzin zastępczych i prowadzących rodzinne domy dziecka oraz procedur oceny, w składzie: starszy specjalista, koordynator rodzinnej pieczy zastępczej prowadzący pracę z rodziną zastępczą/rodzinnym domem dziecka, pracownik socjalny prowadzący pracę z rodziną zastępczą, psycholog wspierający rodzinę zastępczą, asystent rodziny wspierający rodzinę biologiczną dziecka.

Rodzinom zastępczym funkcjonującym na terenie miasta Konina w okresie sprawozdawczym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, jako organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał profesjonalne wsparcie w wykonywaniu zadań wynikających z pełnienia pieczy zastępczej.

Rodziny zastępcze oraz osoby prowadzące rodzinne domy dziecka, które złożyły wniosek zostały objęte wsparciem koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, którego wyznacza organizator rodzinnej pieczy zastępczej.

W 2023 roku 6 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej (w tym 2 na 1/2 etatu), specjalista pracy socjalnej, oraz starszy specjalista zatrudnieni przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, pracowało z 94 rodzinami zastępczymi i 2 rodzinnymi domami dziecka, w których przebywało 149 dzieci, w tym 15 dzieci pochodzących z terenu innych powiatów.

Do zadań koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej należy w szczególności:

1. udzielanie pomocy rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w realizacji zadań wynikających z pieczy zastępczej;
2. przygotowanie, we współpracy z asystentem rodziny i odpowiednio rodziną zastępczą lub prowadzącym rodzinny dom dziecka, planu pomocy dziecku;
3. pomoc rodzinom zastępczym oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w nawiązaniu wzajemnego kontaktu;
4. zapewnianie rodzinom zastępczym i prowadzącym rodzinne domy dziecka dostępu do specjalistycznej pomocy dla dzieci, w tym psychologicznej, reedukacyjnej i rehabilitacyjnej;
5. zgłaszanie do ośrodków adopcyjnych informacji o dzieciach z uregulowaną sytuacją prawną, w celu poszukiwania dla nich rodzin przysposabiających;
6. udzielanie wsparcia pełnoletnim wychowankom rodzinnych form pieczy zastępczej.

W nowym środowisku rodzinnym koordynatorzy oraz inni specjaliści dbali o właściwy rozwój dzieci, które budowały więzi z rodzinami zastępczymi, z poszanowaniem rodziny biologicznej, wyznawanymi wartościami i religią. Pracownicy realizujący zadania w zakresie pieczy zastępczej dbali o kontakty z rodzeństwem przebywającym w innych rodzinach zastępczych lub Placówce Opiekuńczo-Wychowawczej (spotkania odbywały się w tych rodzinach, na terenie Placówki lub w siedzibie MOPR) oraz dorosłymi członkami rodzin (dziadkowie, ciocie). Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz inni pracownicy wspierający rodziny zastępcze dbają również o rozwój zainteresowań dzieci poprzez udostępnienie informacji o zajęciach np. w Młodzieżowym Domu Kultury, Miejskiej Bibliotece Publicznej, świetlicach środowiskowych.

Częstotliwość wizyt koordynatorów, specjalisty pracy socjalnej oraz starszego specjalisty była uzależniona od obszaru działań określonych w planie pomocy dziecku oraz problemów zgłaszanych przez rodziców zastępczych, dzieci umieszczone w pieczy zastępczej, a także pedagogów szkolnych i kuratorów sądowych.

W myśl obowiązujących przepisów organizator rodzinnej pieczy zastępczej świadczył pomoc rodzinom i dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej, ale także monitorował i oceniał funkcjonowanie rodzicielstwa zastępczego.

Koordynatorzy, specjalista pracy socjalnej oraz starszy specjalista, realizowali swoje zadania poprzez min. pomoc rodzinie zastępczej oraz prowadzącym rodzinne domy dziecka w zaspokojeniu potrzeb dziecka, którym się zajmuje, zapewnienie wsparcia psychologa lub innych specjalistów, pomoc w podjęciu czy kontynuowaniu edukacji lub wspieranie dorosłych wychowanków pieczy zastępczej. Współpracowali z asystentem rodziny, omawiając podjęcie różnego rodzaju działań, skierowanych do rodziców biologicznych, aby skutecznie pomóc dzieciom wychowującym się w pieczy zastępczej. Podczas wizyt w środowisku nie tylko prowadzili obserwację środowiska, w którym wychowują się dzieci ale poprzez rozmowy na tematy nurtujące dzieci i ich opiekunów stawali się uczestnikami życia tych rodzin. Najczęściej rozmowy dotyczyły występowania u dzieci ewentualnych problemów opiekuńczo – wychowawczych czy zdrowotnych. Sporządzali oceny sytuacji dziecka, uczestniczyli w spotkaniach w ocenie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej z udziałem odpowiednio: rodziny zastępczej albo prowadzącego rodzinny dom dziecka, pedagoga szkolnego, psychologa, asystenta rodziny, pracownika socjalnego, kuratora sądowego, przedstawiciela Wielkopolskiego Ośrodka Adopcyjnego i rodziców biologicznych dziecka, z wyjątkiem rodziców pozbawionych wykonywania władzy rodzicielskiej. Oceny zawierały informacje o rodzicach biologicznych dziecka (władzy rodzicielskiej i alimentach), kontaktach dziecka z rodzicami lub rodzeństwem, sytuacji zdrowotnej dziecka, jego wynikach w nauce, problemach opiekuńczo – wychowawczych, metodach pracy stosowanych w pracy z dzieckiem, informacje dotyczące zainteresowań oraz stanowisko w sprawie zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Zdarzało się, że w posiedzeniach nie uczestniczyły wszystkie osoby, z katalogu zawartego w art. 130 ustawy, było to spowodowane absencją z powodu choroby lub obowiązków służbowych, czy lekceważącym podejściem rodziców biologicznych do posiedzeń.

Ocenę sporządza się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż co 3 miesiące w przypadku dzieci poniżej 3 lat, natomiast w przypadku starszych dzieci, nie rzadziej niż raz na 6 miesięcy.

Do wyżej wymienionych osób w okresie sprawozdawczym wysłano 508 zaproszeń na posiedzenie w sprawie sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej. Po omówieniu i konsultacji z osobami biorącymi udział w posiedzeniu sporządzano 193 opinie dotyczące zasadności dalszego pobytu dziecka w pieczy zastępczej, wykonane na podstawie oceny sytuacji dziecka umieszczonego w rodzinnej pieczy zastępczej, które były następnie przesyłane do odpowiednich sądów rodzinnych.

W 2023 roku Zespół ocenił 73 rodziny zastępcze pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej im funkcji oraz jakości wykonywanej pracy. Wydano 72 oceny pozytywne, w rodzinach tych nie stwierdzono znaczących nieprawidłowości w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo – wychowawczej oraz 1 negatywną ocenę pod względem predyspozycji do pełnienia powierzonej funkcji oraz jakości wykonywanej pracy w przypadku rodziny zastępczej spokrewnionej. Każda z ocenionych rodzin/ prowadzących rodzinny dom dziecka mogą złożyć w terminie 14 dni od dnia otrzymania oceny zastrzeżenia do Prezydenta Miasta Konina. Tylko jedna rodzina, która otrzymała ocenę negatywną, skorzystała z tej możliwości.

II.1. Pomoc psychologiczna

Dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych często przeżywały rozterki, wynikające z konieczności odnalezienia się w nowym środowisku, co przekładało się niejednokrotnie na niepowodzenia w nauce szkolnej. Zmiana środowiska rodzinnego wiązała się bowiem ze zmianą przedszkola, szkoły, grupy rówieśniczej. Głównym czynnikiem obciążającym dzieci umieszczane w rodzinach zastępczych był fakt wcześniejszego zaniedbania wychowawczego, emocjonalnego i edukacyjnego w środowisku rodziny naturalnej. Dzieci, wymagające tego, obejmowane były opieką psychologa, który w rozmowach z dziećmi wyjaśniał zaistnienie nowych sytuacji życiowych, udzielał wskazówek, jak sobie radzić w nowym środowisku i jak zbudować więzi z równoczesnym poszanowaniem rodziny biologicznej.

Zdarzały się sytuacje, kiedy zauważalny był brak kompetencji wychowawczo – opiekuńczych u rodziców zastępczych, w szczególności u dziadków. Takie sytuacje najczęściej wynikały z zaawansowanego wieku opiekunów, czy niskiego poziomu ich wykształcenia. Dzieci oraz rodzice zastępczy w takim przypadku kierowani byli do psychologa, który w ramach porad psychologicznych pracował nad wzmocnieniem kompetencji wychowawczych opiekunów. Rodziny zastępcze i wychowankowie rodzin zastępczych byli również informowani o możliwości udziału w zajęciach organizowanych w środowiskowych ogniskach wychowawczych, czy świetlicach środowiskowych, gdzie mogły otrzymać wsparcie pedagogów i pomoc w nauce. Niektóre dzieci bardzo chętnie z tej formy wsparcia korzystały.

Psycholodzy udzielali wsparcia rodzinom zastępczym i przebywającym w nich dzieciom poprzez: rozmowy wspierające, motywacyjne, psychoedukację i usprawnianie relacji panujących w rodzinie. W roku sprawozdawczym psycholodzy udzielili 557 porad dla 72 dzieci i dla 7 dorosłych już wychowanków pieczy zastępczej oraz 63 rodziców zastępczych.

Ponadto psycholodzy Działu Opieki nad Rodziną i Dzieckiem Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie prowadzili badania psychologiczne dotyczące oceny motywacji i predyspozycji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z udziałem 30 osób. Aktualizowali opinie dotyczące oceny motywacji i predyspozycji do dalszego pełnienia funkcji rodziny zastępczej z udziałem 17 osób. Psycholodzy dokonywali w roku sprawozdawczym również diagnozy psychofizycznego rozwoju dzieci z udziałem 43 małoletnich, przebywających w pieczy zastępczej.

Natomiast z usług kompleksowego, specjalistycznego wsparcia (psycholog, pedagog, fizjoterapeuta, psychiatra) skorzystało 36 osób (dzieci i młodzież) przebywających w pieczy zastępczej, realizowanych przez Środowiskowe Centrum Zdrowia Psychicznego dla Dzieci i Młodzieży DREWS w Koninie, Fundację Mielnica oraz inne poradnie specjalistyczne.

II.2. Pomoc prawna

Osobom sprawującym pieczę zastępczą organizator rodzinnej pieczy zastępczej umożliwił korzystanie z nieodpłatnego poradnictwa prawnego.

Poradnictwo prawne, które obejmuje konsultacje spraw, przygotowywanie pism procesowych i rozwiązywanie problemów prawnych, dotyczy w szczególności zagadnień z dziedziny prawa rodzinnego i cywilnego. Do końca roku sprawozdawczego, organizator rodzinnej pieczy zastępczej zapewniał dostęp do pomocy prawnej w siedzibie Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie przy ul. Przemysłowej 2, gdzie w każdy wtorek przez 4 godziny pełnił dyżur radca prawny specjalizujący się w zagadnieniach pomocy rodzinom.

Rodziny zastępcze najczęściej zasięgają porad prawnych w następujących sprawach:

- a) ustalenie sposobu kontaktów rodziców biologicznych z dziećmi,
- b) uzyskanie alimentów na rzecz dziecka,
- c) postępowanie w sprawach spadkowych,
- d) postępowania w sprawach egzekucyjnych,
- e) uzyskanie informacji dotyczących dziedziczenia przez dziecko przebywające w pieczy.

Rodziny zastępcze oraz pełnoletni wychowankowie rodzin zastępczych skorzystali z 21 porad prawnych.

II.3. Współpraca ze szkołami i przedszkolami

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej i specjalista pracy socjalnej występowali do szkół i przedszkoli z pismami z prośbą o opinię funkcjonowania dziecka w placówce oraz współdziałaniu rodziców zastępczych ze szkołą i przedszkolem. Łącznie w 2023 roku wysłano 169 takich pism. Pracując na rzecz dzieci przebywających w rodzinach zastępczych współpracowali z pedagogami szkolnymi, nauczycielami, kierowali dzieci, jak również rodziców zastępczych do specjalistów (psycholog, pedagog, radca prawny), uczestniczyli w spotkaniach organizowanych przez placówki oświatowe w sprawie problemów wychowawczych dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

II.4. Pomoc i wsparcie w sprawach urzędowych

Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej wspomagali rodziny zastępcze w załatwianiu formalności związanych z wypłatą świadczeń wychowawczych i świadczenia „Dobry start” w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych oraz wypłatą świadczeń alimentacyjnych, otrzymania dofinansowania do posiłków dzieci w szkołach i przedszkolach, uzyskania dofinansowania do zakupu, np. wkładek ortopedycznych, dofinansowania do zakupu sprzętu rehabilitacyjnego z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, kompletowaniu dokumentów do Miejskiej Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej i Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności oraz redagowaniu odwołań w sprawie odmowy orzeczenia o niepełnosprawności. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pomagali rodzinom w wypełnianiu wniosków w celu uzyskania rent rodzinnych i socjalnych dla dzieci i młodzieży przebywających w pieczy, w niektórych przypadkach złożeniu wniosku o Konińską Kartę Mieszkańca, Kartę Dużej Rodziny 3+, Konińskiej Karty Seniora oraz składaniu oświadczeń do ENERGA Obrót S. A., w ramach tarczy inflacyjnej. Rodziny zastępcze otrzymały także pomoc w redagowaniu i składaniu wniosków o przydział mieszkań z zasobów Miasta Konina, dwoje dzieci z rodzin zastępczych spokrewnionych zostały objęte dodatkowo programem „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023.

II.5. Współpraca z sądami

W roku sprawozdawczym koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej pozytywnie ocenili wszystkie rodziny zastępcze pozostające pod ich opieką. Do Sądu Rejonowego w Koninie III Wydział Rodzinny i Nieletnich wysłano 167 ocen sytuacji opiekuńczo – wychowawczej dziecka umieszczonego w rodzinie zastępczej. W ramach realizowania zadań Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, reprezentując dzieci przebywające w pieczy

zastępczej, skierował do Sądu Rejonowego w Koninie 7 pozwów o zasądzenie alimentów, 2 wnioski o zmianę osoby uprawnionej do wypłaty świadczenia alimentacyjnego, 9 wniosków o wszczęcie z urzędu postępowania o wydanie zarządzeń wobec dziecka celem uregulowania jego sytuacji prawnej. Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Koninie 3 dzieci trafiło do rodzin adopcyjnych. Koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali z kuratorami sądowymi i społecznymi w związku ze skierowaniem dzieci przebywających w pieczy zastępczej do Ośrodka Kuratorskiego nr 1 przy Sądzie Rejonowym w Koninie. Ośrodek prowadzi działalność wychowawczą, resocjalizacyjną, terapeutyczną, profilaktyczną i kontrolną, zmierzającą do zmiany postaw nieletnich w kierunku społecznie pożądanym, zapewniającym prawidłowy ich rozwój.

II.6. Współpraca z organizacjami pozarządowymi

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie nawiązał współpracę z Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Koninie i w dniu 20 października 2023 r. została podpisana umowa partnerska na rzecz współpracy przy realizacji Projektu „Akcja Gwiazdor” wspierającego ideę świątecznej inicjatywy spełniającej marzenia dzieci, które napisały list do Świętego Mikołaja. W ramach tego projektu 20 dzieci przebywających w rodzinach zastępczych i rodzinnych domach dziecka mogły cieszyć się z wymarzonych prezentów.

Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej współpracowali ze Stowarzyszeniem Aktywności Lokalnej „Młodzi-Aktywni”, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Koninie, Stowarzyszeniem na Rzecz Przeciwdziałania Patologii Społecznej Między Ludźmi, w związku z organizacją wypoczynku letniego dla 15 dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Ponadto pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie, w ciągu całego okresu sprawozdawczego, dostarczali przede wszystkim do zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnych domów dziecka otrzymywane z Konińskiego Banku Żywności produkty żywnościowe, w tym: jogurty, napoje, lody.

III. Rekrutacja i nabór kandydatów do sprawowania rodzinnej pieczy zastępczej

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie prowadzi nabór i szkolenie kandydatów na rodziny zastępcze na podstawie autorskiego programu szkoleniowego „Czekając na miłość rodzicielską”, który został zatwierdzony przez Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej decyzją Nr: 21/2019/RZ z dnia 7 października 2019 roku, na okres 5 lat. Szkolenia prowadzone są przez pracowników Ośrodka w osobach: dwóch

koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, dwóch psychologów, specjalistę pracy socjalnej, radcę prawnego oraz starszego specjalistę bezpieczeństwa i higieny pracy.

Program szkolenia obejmował:

- I. Wprowadzenie do tematyki rodzinnej pieczy zastępczej na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:
  1. Elementy prawa rodzinnego oraz zagadnienia z zakresu prawa dziecka.
  2. Organizacja opieki nad dzieckiem w pieczy zastępczej oraz zasady finansowania.
- II. Wybrane aspekty wspomagania rozwoju i wychowania dziecka, w szczególności:
  1. Rozwój psychofizyczny dziecka.
  2. Dziecko wychowywane poza rodziną naturalną i trudności rozwojowe.
  3. Komunikacja w relacji dorosły – dziecko.
- III. Uzależnienia oraz ich wpływ na dziecko i rodzinę.
- IV. Zdrowie i rozwój fizjologiczny dziecka, a objawy sygnalizujące choroby, w szczególności:
  1. Metody pracy z dzieckiem przejawiającym deficyty rozwojowe i mającym trudności w społecznym funkcjonowaniu na przykładzie wybranych zaburzeń rozwojowych, tj. FAS, ADHD, autyzm, Zespół Aspergera, PTSD, zaburzenia odżywiania.
  2. Wspomaganie rozwoju dziecka z problemami emocjonalnymi i zaburzeniami zachowania.
  3. Depresja, samookaleczenia, kryzys suicydalny u dzieci i młodzieży, rozpoznawanie symptomów oraz sposoby reagowania.
  4. Pierwsza pomoc u niemowląt i dzieci.
- V. Wpływ środowiska na rozwój i zachowanie dziecka oraz rozpoznawanie jego potrzeb, w szczególności:
  1. Rodzina, jako źródło zaspokojenia potrzeb dziecka.
  2. Usamodzielnienie.
  3. Bezpieczeństwo w sieci.
- VI. Znaczenie rodziny biologicznej w życiu dziecka oraz działania ukierunkowane na wspieranie kontaktów z rodziną biologiczną, w szczególności:
  1. Współpraca z rodziną naturalną i zrozumienie jej znaczenia w życiu dziecka.
  2. Wpływ pełnienia funkcji rodziny zastępczej na relacje między pozostałymi członkami rodziny.

W roku sprawozdawczym przeprowadzono szkolenie na niezawodową rodzinę zastępczą dla 6 rodzin (8 osób), z których: 3 rodziny (4 osoby) zostały ustanowione niezawodową rodziną zastępczą i zobowiązane do odbycia szkolenia przez Sąd Rejonowy w Koninie, 2 rodziny (3 osoby) złożyły wniosek o przeszkolenie do pełnienia funkcji niezawodowej rodziny zastępczej oraz 1 rodzina (1 osoba) złożyła wniosek o przeszkolenie

na prowadzenie rodzinnego domu dziecka. Osoby te zostały pozytywnie ocenione, zostało wydanych 7 wstępnych kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz 1 do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Kandydaci zostali przeszkoleni w ramach autorskiego programu „Czekając na miłość rodzicielską”. Ponadto 1 osoba – kandydatka na niezawodową rodzinę zastępczą nie otrzymała wstępnej kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i tym samym nie została skierowana na szkolenie.

Na wniosek Sądu Rejonowego w Koninie specjalista pracy socjalnej sporządził i przesłał 10 opinii o kandydatach na rodziców zastępczych oraz 1 opinię na wniosek Sądu Rejonowego w Kole i 1 opinię na wniosek Sądu Rejonowego w Turku. Łącznie sporządził 12 opinii.

IV. Promowanie rodzinnych form pieczy zastępczej w środowisku lokalnym oraz mediach społecznościowych

IV.1. Kampania na rzecz rozwoju rodzinnej pieczy zastępczej

W 2023 r. kontynuowana była kampania społeczna na rzecz rozwoju rodzicielstwa zastępczego w Koninie poprzez rozdawanie ulotek podczas wydarzeń kulturalnych:

- festynu rodzinnego „Najlepiej razem” w Szkole Podstawowej Nr 1 w Koninie,
- festynu rodzinnego Konińska EkoStrefa na Chorzniu, zorganizowanego przez Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Młodzi-Aktywni”,
- Zaczarowanego Dnia Dziecka „Zostań zdrowym Krasnoludkiem!” w Parku Miejskim im. Fryderyka Chopina zorganizowanym przez Młodzieżowy Dom Kultury,
- integracyjnego festynu rodzinnego „W zdrowym stylu” zorganizowanego przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci w Koninie,
- festynu na Zakończenie Lata na Bulwarze Nadwarciańskim, zorganizowanego przez Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie oraz Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Młodzi Aktywni”.

Telewizja Wielkopolska nagrała film informujący – promujący na temat rodzicielstwa zastępczego, w którym wzięły udział dzieci, prowadząca rodzinny dom dziecka i rodzina zastępcza zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego. Film jest dostępny na kanale YouTube pod nazwą **„Dzieci potrzebują pomocy. Konin szuka rodzin zastępczych”**. Informacje na temat rodzicielstwa zastępczego pojawiały się na bieżąco w audycjach radiowych, lokalnej prasie oraz portalach społecznościowych. Dzięki kampanii pozyskano 2 kandydatów na utworzenie rodzin zastępczych niezawodowych. Jedna osoba (1 rodzina) ukończyła szkolenie, druga kandydatka nie otrzymała wstępnej

kwalifikacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej i nie została skierowana na szkolenie.

Ponadto promowano ideę rodzicielstwa zastępczego w mediach społecznościowych (FB miasta Konina i FB MOPR-u), publikowano informacje dotyczące procedury kwalifikowania kandydatów na rodziców zastępczych lub prowadzących rodzinne domy dziecka, zwiększania świadomości społeczności lokalnej na temat wsparcia i rozwoju rodzinnych form pieczy zastępczej, zachęcano mieszkańców Konina do tworzenia rodzin zastępczych.

IV.2. Wydarzenia kulturalne z udziałem dzieci przebywających w pieczy zastępczej

10 lutego 2023 roku odbyło się spotkanie w Miejskim Ośrodku Pomocy Rodzinie w Koninie w ramach Dni Kultury Koreańskiej. Uczestnikami wydarzenia byli koreańscy wolontariusze, którzy promowali kulturę i tradycję koreańską. Dzieci i młodzież przebywająca w pieczy zastępczej miała okazję wziąć udział w warsztatach nauki pisania oraz mówienia w języku koreańskim.

22 marca 2023 roku dzieci i młodzież z rodzin zastępczych uczestniczyli w spotkaniu „Powitanie wiosny w lesie – gra terenowa” zorganizowanym przez uczniów klasy Technikum Leśnego Zespołu Szkół Ekonomiczno-Usługowych im. Fryderyka Chopina w Żychlinie. Dzieci poznawały podstawowe wiadomości z zakresu tematyki leśnej, uczestniczyły w grze terenowej i otrzymały upominki. Rodziny zastępcze oraz dzieci z rodzin zastępczych integrowały się podczas wspólnych gier oraz poczęstunku przy ognisku.

„Zostań zdrowym krasnoludkiem” – pod takim hasłem w parku im. F. Chopina odbył się „Zaczarowany Dzień Dziecka”. W zabawach plenerowych zorganizowanych 4 czerwca 2023 r. wzięły udział również dzieci z rodzin zastępczych. W czasie tego wydarzenia poprzez rozdawanie ulotek zachęcano mieszkańców Konina by otworzyli swoje serca i domy, tworząc rodziny zastępcze. Natomiast z okazji Dnia Rodzicielstwa Zastępczego wszystkim rodzinom zastępczym podziękowano za trud włożony w wychowanie powierzonych im dzieci.

12 czerwca 2023 r., w ramach promowania rodzicielstwa zastępczego pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie wzięły udział w Rodzinnym Festynie Integracyjnym, zorganizowanym przez Towarzystwo Przyjaciół Dzieci Oddział Powiatowy w Koninie, podczas którego rozdawali ulotki informacyjne jak zostać rodziną zastępczą oraz udzielali odpowiedzi na zadawane pytania.

11-12 sierpnia 2023 r., po 2 latach przerwy, prowadząca rodzinny dom dziecka, zorganizowała Podwórkowy Pchli Targ, wspierany przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie. Organizatorka wystawiła na sprzedaż artykuły zgromadzone przez siebie oraz przekazane nieodpłatnie przez sąsiadów i innych mieszkańców Konina. Zebrane środki pozwoliły zrealizować część potrzeb związanych z przygotowaniem zajęć sensorycznych dla dzieci. Mieszkańcy Konina mogli w tym czasie porozmawiać na temat rodzinnych form pieczy zastępczej nie tylko z pracownikami Ośrodka, ale również z prowadzącą rodzinny dom dziecka i dziećmi.

16 września 2023 r. na Bulwarze Nadwarciańskim odbył się Festyn na Zakończenie Lata, zorganizowany przez Młodzieżowy Dom Kultury w Koninie oraz Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Młodzi Aktywni”. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie rozdawali ulotki informacyjne i rozmawiali z osobami zainteresowanymi tematyką pieczy zastępczej.

6 grudnia 2023 r. na pl. Wolności w Koninie, jak co roku zorganizowano Mikołajki przez Stowarzyszenie Aktywności Lokalnej „Młodzi Aktywni”. Mieszkańcy Konina wspólnie z dziećmi zebrali się na placu Wolności, by wspólnie zapalić lampki świąteczne na miejskiej choince. W spotkaniu uczestniczyli również rodzice zastępczy z dziećmi. W czasie imprezy rozdawano ulotki oraz lobbowano na rzecz tworzenia rodzin zastępczych. W promocję na rzecz rodzicielstwa zastępczego zaangażowali się: Prezydent Miasta Konina, Prezes Stowarzyszenia i jednocześnie radna Rady Miasta Konina, Dyrektor i pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Rodzinie w Koninie, Prezes Sądu Rejonowego w Koninie, rodziny zastępcze oraz lokalne media.

13 grudnia 2023 r. odbyło się spotkanie świąteczne z Prezydentem Miasta i jednym z konińskich sponsorów „Mikołajów”, który od kilku lat obdarowuje paczkami świątecznymi dzieci z rodzin zastępczych zawodowych, niezawodowych oraz rodzinnych domów dziecka. W roku sprawozdawczym fundator przygotował 30 paczek ze słodyczami. Inny z konińskich „Mikołajów” wsparł w tym czasie rodziny zastępcze artykułami chemii gospodarczej i środkami czystości.

IV.3. Promocja na Facebooku

Miasto Konin oraz Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie posiadają swoje konta na Facebooku. Wszystkie wydarzenia i akcje, w tym dotyczące pieczy zastępczej, umieszczane były na portalu społecznościowym FB, w tym cyklicznie udostępniana informacja w formie ulotki - „6 KROKÓW JAK ZOSTAĆ RODZICEM ZASTĘPCZYM” oraz bieżące informacje dotyczące wydarzeń związanych z pieczą zastępczą. Wydarzenia na Facebooku, to jeden ze sposobów na zwiększenie promocji działań w tym obszarze.

To też dobry sposób na docieranie do nowych osób i kreowanie treści, które chcemy przekazać.

Udostępniono informację na temat ogólnopolskiej kampanii „Już jesteś?“, realizowaną przez Fundację „Edukacja z Wartościami“, w ramach ogłoszonego przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej konkursu ofert „Realizacja kampanii społecznej promującej rodzicielstwo zastępcze. Edycja 2023”.

Publikowano informację na temat rozpoczynającej się kolejnej edycji szkoleń dla kandydatów na rodziców zastępczych, prowadzonych w ramach autorskiego programu „Czekając na miłość rodzicielską” oraz na temat szkoleń, webinarów i najważniejszych wydarzeniach, związanych z pieczą zastępczą.

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia na portalu społecznościowym umieszczono życzenia i podziękowania dla konińskich sponsorów, którzy przygotowali paczki dla dzieci z rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka. Były to przede wszystkim słodycze, które zawsze cieszą najbardziej.

Wsparcie i życzliwość w niesieniu pomocy dzieciom przebywającym w rodzinach zastępczych jest świadectwem dużej wrażliwości.

V. Pomoc dla osób usamodzielnianych

Osoba po osiągnięciu pełnoletniości, opuszczająca rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka, placówkę opiekuńczo - wychowawczą lub regionalną placówkę opiekuńczo - terapeutyczną nazywana jest „osobą usamodzielnianą”.

Usamodzielnienie to długotrwały proces wychowawczy, któremu podlegają dzieci umieszczone w różnego rodzaju formach pieczy zastępczej, którego celem jest podjęcie przez wychowanków samodzielnego, dojrzałego życia i zintegrowanie ich ze środowiskiem lokalnym. Proces usamodzielnienia, w zależności od indywidualnej sytuacji życiowej wychowanka pieczy zastępczej, może trwać do czasu ukończenia przez osobę usamodzielnianą 25 roku życia.

Przygotowanie wychowanka do radzenia sobie w dorosłym życiu jest trudnym i odpowiedzialnym zadaniem, zarówno dla opiekunów zatrudnionych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, jak również rodzin zastępczych oraz osób tworzących rodzinne domy dziecka. Należy więc podejmować w odpowiednim czasie, z wyprzedzeniem, szereg działań mających przygotować młodego człowieka do radzenia sobie w dorosłym, samodzielnym życiu.

Ponadto pracownicy uczestniczyli w pierwszych krokach do samodzielności wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej poprzez wyznaczenie opiekuna procesu

usamodzielnienia, pomocy przy tworzeniu i modyfikacji indywidualnych planów usamodzielnienia. Informowali o przysługujących świadczeniach (np. świadczeń pieniężnych dla usamodzielniającej się młodzieży, świadczeń rentowych z ZUS, świadczeń rodzinnych i alimentacyjnych), ubezpieczeniu zdrowotnym. Wspierali wychowanków pieczy zastępczej w sytuacjach trudnych, proponowali pomoc prawną np. w przygotowaniu wniosku o zrzeczenie się nabycia spadku po rodzicach oraz doradztwa zawodowego.

Pełnoletni wychowankowie pieczy zastępczej otrzymali pomoc udzielaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz na podstawie ustawy o pomocy społecznej:

- a) na kontynuowanie nauki – 16 osób,
- b) na zagospodarowanie w formie rzeczowej – 3 osoby,
- c) na usamodzielnienie – 10 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie udziela wsparcia w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych w mieszkaniach chronionych, z tej formy pomocy skorzystało 2 wychowanków placówki opiekuńczo-wychowawczej typu rodzinnego oraz instytucjonalnego.

Istotnym jest, aby proces usamodzielnienia prowadził osobę opuszczającą pieczę zastępczą do:

- a) zmotywowania do podjęcia samodzielnego życia,
- b) uniezależnienia od wpływów problemowej rodziny i dysfunkcyjnego środowiska,
- c) wyposażenia w umiejętność radzenia sobie z trudnościami i niepowodzeniami,
- d) wdrożenia w planowanie własnego życia.

Usamodzielnienie jest procesem rozłożonym w czasie, prowadzącym do uzyskania przez wychowanka samodzielności w sferze społecznej i ekonomicznej.

VI.   Udział w szkoleniach i konferencjach z zakresu pomocy dziecku i rodzinie

Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej pracownicy podnosili swoje kwalifikacje poprzez udział w szkoleniach i konferencjach stacjonarnych oraz online, min.:

- a) Szkolenie „Rewolucyjne zmiany w ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej”.
- b) Ochrona dzieci przed pornografią. Rola świadomego rodzica i szkoły.
- c) Dziecko doświadczające traumy.
- d) Nowelizacja ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- e) Mediacje rodzinne.

- f) Diagnoza i terapia dziecka z FASD oraz praca z dzieckiem z FASD.
- g) Kryzys emocjonalny dziecka i nastolatka.
- h) Wspieranie dziecka i rodziny – przewodnik po nowelizacji.
- i) Pomoc młodym osobom, które doświadczają zagrożeń online.
- j) Sztuczna inteligencja w szkole – koniec praw domowych?
- k) Bezpieczeństwo dzieci i młodzieży w Internecie,
- l) Seksualność podopiecznych w pieczy zastępczej,
- m) Doradztwo zawodowe dla osób zagrożonych niedostosowaniem społecznym.

Zdobytą wiedzę pracownicy wykorzystywali w pracy z rodziną i dzieckiem. Ponadto koordynatorzy rodzinnej pieczy zastępczej oraz specjalista pracy socjalnej rozpoczęli 6 grudnia 2022 r. szkolenie z zakresu superwizji organizowanej przez Polskie Towarzystwo Superwizji Pracy Socjalnej, które zakończyło się 13 września 2023 r., spotkania odbywały się raz w miesiącu.

VII. Efekty pracy

1. W wyniku współpracy koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej, pracowników socjalnych, a także rodziców biologicznych i zastępczych oraz kuratorów sądowych 8 dzieci powróciło do rodzin biologicznych.
2. Zgodnie z postanowieniem Sądu Rejonowego w Koninie 3 dzieci z uregulowaną sytuacją prawną trafiło do rodzin adopcyjnych.
3. Działania promujące rodzicielstwo zastępcze przyczyniły się do pozyskania 2 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej oraz przekwalifikowania się jednej rodziny zastępczej zawodowej w rodzinny dom dziecka.
4. W wielu rodzinach zminimalizowano problemy opiekuńczo - wychowawcze występujące w rodzinach.
5. W wyniku porad psychologicznych nastąpiło wzmocnienie relacji i więzi w rodzinach zastępczych oraz poczucie bezpieczeństwa dziecka, a także widoczna poprawa komunikacji w rodzinie (dziadkowie – wnukowie).
6. Ograniczenie wykluczenia społecznego dzieci wychowujących się w rodzinach zastępczych.
7. Ograniczanie umieszczania dzieci w placówkach opiekuńczo – wychowawczych typu instytucjonalnego na terenie innych powiatów (w 2020 r. było 5 wychowanków, w 2021 r. - 3, a w 2022 r.- 2, natomiast w 2023 r. - 1 wychowanek); nie ujęto w sprawozdaniu dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo–wychowawczej typu rodzinnego w Janczewie.
8. Nabywanie przez rodziny zastępcze umiejętności korzystania z instytucjonalnych form wsparcia oraz pomocy oferowanej przez organizacje pozarządowe, wzbogacanie wiedzy poprzez udział online w warsztatach i webinarium.

9. Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, pełniący funkcję Organizatora Rodzinnej Pieczy Zastępczej, zorganizował grupy wsparcia dla rodziców zastępczych, prowadzone przez psychologów, zatrudnionych w Ośrodku. Spotkania grupy wsparcia stanowią możliwość zbudowania przestrzeni wymiany doświadczeń oraz otrzymania wsparcia w grupie osób pełniących podobną rolę – funkcję rodzica zastępczego. W grupach tych uczestniczyło 11 rodzin zastępczych oraz 1 prowadząca rodzinny dom dziecka.
10. Uchwałą Nr 1046 Rady Miasta Konina z dnia 18 grudnia 2023 r. podwyższono wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych oraz prowadzących rodzinny dom dziecka od 1 stycznia 2024 roku.
11. W roku sprawozdawczym nie zrealizowano założeń Powiatowego Programu Rozwoju Pieczy Zastępczej dla Miasta Konina na lata 2021-2023 w zakresie utworzenia zawodowych rodzin zastępczych. W programie założono bowiem utworzenie w 2023 roku 1 zawodowej rodziny zastępczej i przekształcenie 1 rodziny zastępczej niezawodowej w zawodową. Głównym problemem jest brak kandydatów do tworzenia zawodowych rodzin zastępczych, dlatego prowadzona jest nieprzerwanie kampania informacyjna na temat procedur tworzenia rodzin zastępczych oraz potrzeb miasta w tym zakresie.
Należy podkreślić, że w ostatnich latach zauważalny jest wzrost kandydatów do tworzenia rodzin zastępczych niezawodowych.

VIII. Wydatki na pieczę zastępczą

Na wydatki związane z utrzymaniem dzieci w rodzinach zastępczych spokrewnionych, niezawodowych, zawodowych oraz rodzinnym domu dziecka składały się przede wszystkim: świadczenia na pokrycie kosztów utrzymania dziecka w pieczy, dodatki z tytułu wychowywania dziecka niepełnosprawnego, świadczenia z tytułu utrzymania lokalu mieszkalnego oraz wynagrodzenie dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinne domy dziecka przyznawane na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o pomocy społecznej.

Struktura niżej wymienionych wydatków w łącznej kwocie **1 611 611,31 zł**, ponoszonych przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie w roku 2023, na utrzymanie dzieci w pieczy zastępczej kształtowała się następująco (w tym 182 081,07 zł, to świadczenia dotyczące dzieci pochodzących spoza miasta Konina - zwrot środków przez inne powiaty, na podstawie zawartych porozumień – stanowią dochody po stronie miasta Konina):

- a) w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 872 179,11 zł;
- b) w rodzinach zastępczych niezawodowych – 390 934,66 zł;

- c) w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym pełniących funkcję pogotowia rodzinnego – 153 354,42 zł (w tym 8 000,00 zł świadczenie z tytułu utrzymania lokalu mieszkalnego oraz świadczenie z tytułu pełnienia funkcji rodziny pomocowej – 2 934,15 zł);
- d) w rodzinnych domach dziecka – 195 143,12 zł (w tym 32 000,00 zł świadczenie z tytułu utrzymania lokalu mieszkalnego).

Pełnoletnim wychowankom rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych wypłacono kwotę **187 293,19 zł** z przeznaczeniem na:

- a) pomoc pieniężną na usamodzielnienie dla 14 osób – 82 654,00 zł (w tym dla 10 osób wychowujących się w rodzinach zastępczych, 1 osoba w rodzinnym domu dziecka oraz 3 osoby w placówkach opiekuńczo – wychowawczych);
- b) pomoc pieniężną na kontynuowanie nauki dla 16 osób – 98 522,19 zł, pomoc przyznawana na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (dla 14 osób wychowujących się w rodzinach zastępczych oraz 2 osób wychowujących się w placówkach opiekuńczo-wychowawczych);
- c) pomoc na zagospodarowanie w formie rzeczowej dla 3 osób – 6 117,00 zł (osoby wychowujące się w rodzinach zastępczych – realizacja zadania na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej).

Na wynagrodzenia, wraz z należnymi pochodnymi dla: 1 rodziny zastępczej zawodowej pełniącej funkcję pogotowia rodzinnego, 2 rodzin zastępczych zawodowych (w przypadku 1 rodziny do czerwca 2023 r.) i 2 rodzinnych domów dziecka (w przypadku 1 domu od lipca 2023 r.), 9 osób zatrudnionych do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich (rotacyjnie) oraz 3 rodzin pomocowych wydano ze środków miasta łącznie **259 224,72 zł**. Ponadto w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej na dofinansowanie do wynagrodzeń dla rodzin zastępczych zawodowych i prowadzących rodzinny dom dziecka wydatkowano kwotę w wysokości **56 420,00 zł**.

Wydatki ponoszone przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie w roku 2023 na utrzymanie 65 dzieci w pieczy zastępczej, na wypłatę wynagrodzeń dla zawodowych rodzin zastępczych i rodzinnego domu dziecka oraz osób zatrudnionych do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich, w ramach zawartych porozumień między powiatami i koszty związane z objęciem rodziny opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej, wyniosły **1 117 392,53 zł** i kształtowały się następująco:

- a) w rodzinach zastępczych spokrewnionych – 286 332,39 zł;
- b) w rodzinach zastępczych niezawodowych – 381 465,06 zł;
- c) w rodzinach zastępczych zawodowych – 416 272,21 zł;
- d) w rodzinnym domu dziecka – 33 322,87 zł (w tym rodzina pomocowa – 3 094,65 zł).

Należy podkreślić, że wynagrodzenia dla rodzin zastępczych, prowadzących rodzinny dom dziecka oraz dla osoby zatrudnionej do pomocy i przy pracach gospodarskich wyniosły **273 622,34 zł**.

Na utrzymanie dzieci w rodzinnej pieczy zastępczej na terenie miasta Konina i poza Koninem, pomoc dla pełnoletnich wychowanków rodzinnej pieczy zastępczej, wypłatę wynagrodzenia dla rodzin zastępczych i osób zatrudnionych do pomocy w opiece nad dziećmi i przy pracach gospodarskich oraz wynagrodzenia dla rodzin pomocowych miasto Konin wydatkowało łącznie **3 175 521,75 zł**. Ponadto w ramach rządowego programu wsparcia powiatu w organizacji i tworzeniu rodzinnych form pieczy zastępczej miasto Konin pozyskało **56 420,00 zł** na dofinansowanie do wynagrodzeń wypłaconych rodzinom zastępczym zawodowym i prowadzącym rodzinny dom dziecka w okresie od 01.06.2023 r. do 31.12.2023 r.

Dodatkowo z budżetu miasta poniesiono wydatki w łącznej kwocie **180 547,23 zł**, których dysponentem był Wydział Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Koninie:

- a) 74 987,30 zł z tytułu ponoszenia odpłatności za pobyt 2 dzieci, pochodzących z terenu miasta Konina, przebywających w rodzinie zastępczej zawodowej w powiecie siedleckim;
- b) 105 559,93 zł z tytułu ponoszenia odpłatności za pobyt 1 dziecka pochodzącego z Konina w Rodzinnym Domu Dziecka w Janczewie oraz 1 dziecka w placówce opiekuńczo - wychowawczej typu socjalizacyjnego w Krasnymstawie.

W roku sprawozdawczym na utrzymanie 37 wychowanków (z terenu miasta Konina 33 dzieci, 2 dzieci spoza Konina oraz 1 dziecko – obywatel Jemenu i 1 dziecko – obywatel Syrii) w Placówce Opiekuńczo – Wychowawczej w Koninie poniesiono wydatki w wysokości **1 402 857,64 zł**.

W okresie sprawozdawczym wydano 203 decyzje w związku z odpłatnością rodziców biologicznych za pobyt ich dzieci w rodzinach zastępczych oraz w sprawie zmiany wysokości rat. Łącznie do różnych instytucji i rodziców biologicznych skierowano 251 pism, w celu ustalenia ich sytuacji finansowej. Dochody z tytułu odpłatności rodziców za pobyt dzieci w pieczy zastępczej wyniosły łącznie 30 098,47 zł.

IX. Potrzeby w zakresie systemu pieczy zastępczej na 2024 rok

Plan wydatków na 2024 rok, na zadania realizowane bezpośrednio przez Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie, wynikające z udzielania pomocy finansowej rodzinom zastępczym, osobom usamodzielnianym oraz na wypłatę wynagrodzenia dla rodzin zastępczych i osób zatrudnionych do pomocy i przy pracach gospodarskich, stanowi kwotę **3 760 727,00 zł**, w tym:

- a) 1 900 727,00 zł na wypłatę świadczeń, w tym dla pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo – wychowawczych.
- b) 1 320 000,00 zł na wydatki związane z pobytem dzieci z Konina w pieczy zastępczej w innych powiatach,
- c) 540 000,00 zł na wynagrodzenia dla rodzin zastępczych zawodowych, prowadzących rodzinne domy dziecka oraz zatrudnienie osoby wraz z pochodnymi.

Na funkcjonowanie Placówki Opiekuńczo-Wychowawczej w Koninie zabezpieczono plan wydatków na kwotę 1 600 000,00 zł.

Na utrzymanie dzieci w placówkach socjalizacyjnych zaplanowano 290 650,00 zł oraz dla 1 zawodowej rodziny zastępczej w powiecie siedleckim 80 000,00 zł. Dysponentem tych środków jest Wydział Kultury, Sportu i Spraw Społecznych Urzędu Miejskiego w Koninie.

Ewentualna zmiana w liczbie dzieci i młodzieży, ze wskazaniem pobytu w pieczy zastępczej, zmiany wysokości świadczeń przysługujących rodzinom zastępczym będzie na bieżąco monitorowana. W przypadku uzasadnionej okoliczności zostaną podjęte działania w zakresie zwiększenia środków finansowych na realizację zadań z zakresu pieczy zastępczej.

Dzieci w pieczy zastępczej często doświadczają traumy związanej ze zmianą środowiska domowego, zmianą szkół, śmiercią rodzica biologicznego. Dlatego potrzeby niefinansowe, są równie ważne jak potrzeby finansowe.

W związku z tym Miejski Ośrodek Pomocy Rodzinie w Koninie przystąpił do projektu „Wsparcie deinstytucjonalizacji pieczy zastępczej w podregionie konińskim” na okres od 01.10.2023 r. do 30.06.2029 r. w ramach programu „Fundusze Europejskie dla Wielkopolski na lata 2021 – 2027”. Łączna wartość projektu to kwota 2 136 599,38 zł, w tym wkład własny 112 453,78 zł. W roku 2024 na realizację zaplanowanych działań przeznaczona zostanie kwota 579 428,30 zł, w tym wkład własny 24 273,00 zł.

W projekcie prowadzona będzie diagnoza dla dzieci przebywających w pieczy zastępczej oraz planowane są usługi wspierające rozwój, kompensujące opóźnienia dzieci i młodzieży przebywających w pieczy prowadzone przez: psychoterapeutę, fizjoterapeutę lub terapeutę integracji sensorycznej, psychologa, dietetyka, pedagoga z doświadczeniem zawodowym w zakresie znajomości technik i metod efektywnej nauki, neurologopedę.

Ważne jest również wzmocnienie wsparcia w procesie usamodzielnienia wychowanków pieczy zastępczej. Dlatego zaplanowane zostały:

- Zajęcia dla osób usamodzielnianych w zakresie wspierania komunikacji i autoprezentacji.
- Spotkania z doradcą zawodowym. Doradztwo zawodowe, edukacyjne i pośrednictwo pracy.
- Zarządzanie budżetem domowym oraz bezpieczeństwo finansowe.
- Spotkania z psychoterapeutą.

W projekcie zaplanowano także usługi wsparcia w formie zajęć szkoleniowych dla pełniących funkcję rodziny zastępczej, kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, opiekunów usamodzielniania oraz rodzin biologicznych i ich otoczenia poprzez:

- Szkolenie dla rodziców zastępczych w zakresie podniesienia kompetencji opiekuńczo – wychowawczych, w tym rozpoznawania zaburzeń więzi, nieprawidłowości w zakresie zachowania i komunikacji oraz relacji społecznych i funkcji poznawczych, prowadzone w formie warsztatów.
- Zajęcia z superwizji dla rodzin zastępczych.
- Zajęcia prowadzone w formie warsztatowej w zakresie poszerzenia wiedzy i umiejętności osób pełniących funkcję rodziny zastępczej nad dzieckiem ze specjalnymi potrzebami, w tym niepełnosprawność intelektualna, zaburzenia rozwojowe.
- Zajęcia prowadzone w formie warsztatowej dla opiekunów usamodzielniania młodzieży przygotowującej się do opuszczenia rodzinnej pieczy zastępczej oraz rodziców biologicznych i ich otoczenia.

Ponadto planowane są:

- 4 - dniowe turnusy dla dzieci i młodzieży z programem socjoterapii i profilaktyki uzależnień w celu niwelowania zachowań niepożądanych. Zajęcia i wyjazdy organizowane w ramach pobytu będą dostosowane do wieku i możliwości rozwojowych uczestników.
- 4 – dniowe seminaria i warsztaty dla rodzin zastępczych i rodziców biologicznych podnoszące kompetencje rodzicielskie na tematy takie, jak:
  - a) Trudne zachowania dzieci, z czego wynikają i co zrobić, aby im pomóc.
  - b) Wpływ wczesnodziecięcych doświadczeń na całe życie dziecka i rola dorosłych w procesie zdrowienia dzieci.
  - c) Jak budowanie pozytywnej relacji z rodzicami, opiekunami wpływa na wzmocnienie pewności siebie dziecka, zrozumienie własnych emocji i sposobów radzenia sobie z nimi.
  - d) Organizowanie grup wsparcia dla rodziców zastępczych.

- e) Organizowanie warsztatów z zakresu profilaktyki uzależnień oraz zachowań ryzykownych dzieci i młodzieży.

X. Spis tabel

Tabela 1: Zestawienie typów rodzin, w których przebywały dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych..... 5

Tabela 2: Zestawienie typów rodzin, w których przebywały dzieci pozbawione opieki rodziców biologicznych, w ramach zawartych porozumień między powiatami 6

Tabela 3: Zestawienie typów placówek instytucjonalnych i rodzinnych, w których przebywały dzieci z miasta Konina, pozbawione opieki rodziców biologicznych 6